

„Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení.“ (Mt 5,4)

Evanjelium (Mt 5,1-12)

- ¹ Keď Ježiš videl veľké zástupy, vystúpil na vrch. A keď sa posadil, pristúpili k nemu jeho učeníci.
- ² Otvoril ústa a učil ich:
- ³ Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.
- ⁴ Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení.
- ⁵ Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme.
- ⁶ Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení.
- ⁷ Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo.
- ⁸ Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.
- ⁹ Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi.
- ¹⁰ Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.
- ¹¹ Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť; ¹² radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi. Tak prenasledovali aj prorokov, ktorí boli pred vami.

Katechéza**„Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení.“** (Mt 5,4)

Dali sme sa na cestu zacielenú na blahoslavenstvá, a dnes sa pristavíme pri druhom z nich: Blahoslavení plačúci, lebo budú potešení.

V gréckom jazyku, v ktorom je napísané Evanjelium, je toto blahoslavenstvo vyjadrené slovesom nie v trpnom tvare, ale v činnom: „plačúci“ - plačú, avšak zvnútra. [pozn.: v tal. je trpný tvar „sú v plači“]. Ide o postoj, ktorý sa v kresťanskej spiritualite stal ústredným a ktorý otcovia púšte, prví mnísi dejín, nazývali „penthos“, čiže vnútorná bolesť, ktorá nás otvára pre vzťah s Pánom a s bližným - pre obnovený vzťah s Pánom a s bližným.

Tento plač môže mať v Písme dva aspekty: prvý je nad smrťou či utrpením niekoho. Ďalším aspektom sú slzy nad hriechom – nad vlastným hriechom – keď srdce krváca v lúťosti nad tým, že urazilo Boha a bližného.

Ide teda o postoj lásky k druhému človeku vyjadrený spätosťou s ním až do tej miery, že zdieľame jeho bolesť. Sú ľudia, ktorí zostanú v odstupe, o krok vzad; avšak je dôležité, aby si druhí našli cestu do nášho srdca.

Často som hovoril o dare sĺz a o tom, aký je cenný. Dá sa milovať chladným spôsobom? Môžeme milovať z titulu funkcie, z povinnosti? Istotne nie. Sú tu plačúci, ktorých treba utešiť, no neraz sú tu aj vytešení, ktorých treba zarmútiť, prebudiť, ktorí majú srdce z kameňa a odnaučili sa plakať. Prebúdzat' treba aj takých, ktorými bolesť druhých nepohne.

Napríklad žiaľ [nad stratou človeka] je trpká cesta, no môže byť užitočná na to, aby sme otvorili oči pre život a pre posvätnú a nenahraditeľnú hodnotu každého človeka, a v tej chvíli si uvedomujeme, aký je čas krátky.

Je tu aj druhý význam tohto paradoxného blahoslavenstva: plakať nad hriechom.

Tu treba odlišovať: niekto sa zlostí, lebo urobil chybu. Toto je však pýcha. Avšak je tu aj ten, čo plače nad spáchaným zlom, nad zanedbaným dobrom, nad zradou voči Bohu. Toto je plač nad

„Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení.“ (Mt 5,4)

tým, že sme nemilovali, prameniaci z toho, že nám život druhých leží na srdci. Tu plačeme preto, že neopätujeme Pánovi, ktorý nás tak veľmi miluje, a zarmucuje nás myšlienka na dobro, ktoré sme nevykonali; toto je zmysel pre hriech. Títo hovoria: „Zranil som toho, koho mám rád“ – a toto ich rozlúťostí až k slzám. Nech je zvelebený Boh, ak prichádzajú takéto slzy!

Toto je téma vlastných chýb, ku ktorým sa treba postaviť – ťažká, no životne dôležitá. Pomyslime na plač sv. Petra, ktorý ho privedie k novej a oveľa opravdivejšej láske: je to plač, ktorý očisťuje, ktorý obnovuje. Peter pohliadol na Ježiša a plakal: jeho srdce bolo obnovené. Na rozdiel od Judáša, ktorý neprijal to, že urobil chybu, a úbožiak spáchal samovraždu.

Pochopiť hriech je Boží dar, je to dielo Ducha Svätého. My sami od seba nemôžeme pochopiť hriech. Je to milosť, o ktorú musíme prosiť. Pane, kiež pochopím zlo, ktoré som vykonal alebo ktoré môžem spôsobiť. Toto je jeden veľký dar. A po tom, ako to pochopíme, prichádza kajúci plač.

Jeden z prvých mníchov, Efrém Sýrsky hovorí, že tvár obmytá slzami je nevýslovne krásna (porov. Asketická reč). Krása pokánia, krása plaču, krása lúťosti! Ako vždy, život kresťana má najlepšie vyjadrenie v milosrdenstve. Múdry a blažený je ten, kto dáva priestor lúťosti sporej s láskou, pretože dostane útechu Ducha Svätého, ktorý je nehou Boha, čo odpúšťa a napráva.

Boh vždy odpúšťa: nezabúdajme na to. Boh vždy odpúšťa, aj tie najošklivejšie hriechy, vždy. Problém je v nás, že sa unavíme prosiť o odpustenie, uzatvárame sa do seba a neprosíme o odpustenie. Toto je ten problém. On je však tu, aby odpúšťal.

Ak máme vždy na pamäti, že Boh «s nami nezaobchodí podľa našich hriechov, ani nám neodpláca podľa našich neprávostí» (Ž 103,10), žijeme v milosrdenstve a v spolucítení a zjavuje sa v nás láska. Nech nám Pán dá hojne milovať, milovať cez úsmev, cez blízkosť, cez službu a aj cez plač.

Franciscus